

κλησίας κυρίου Δωροθέου Βουλησμά, εἰς φῶς ἤ-
χθη διὰ δαπάνης τοῦ ἐν μακκρία τῆ λήξει εὐγενε-
στάτου ἀρχόντος πολκοβνίκου καὶ καθαλλιέρη κυ-
ρίου Μανουὴλ Μπάλα, νῦν δὲ, αὐξηθεῖσα παρὰ
τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ χάριν εὐλαθείας τῆ προσθήκη
τῶν τε ἐγκωμίων, τοῦ ἱεροῦ τῶν ἀγίων Ἐπιταφίου
Εὐλογηταρίων καὶ ΚΔ' Οἴκων, μετὰ τινων τροπα-
ρίων ψαλλομένων ἐν τῆ ἀγρυπνία τῆς αὐτῶν ἐτη-
σίου πανηγύρεως, ἔτι δὲ σὺν τέτταρσιν εὐχαῖς, Με-
γαλυναρίοις τισί, Τυπικοῖς ἕξ καὶ τοῖς δυοῖ σπα-
νωτάτοις Πασχαλίοις μετὰ καὶ τινων ἄλλων, ὡς
ὁρᾶται, ἅπερ ἅπαντα ἐθεωρήθησαν παρὰ τοῦ παν-
ιερωτάτου ἐν Ἀρχιερεῦσιν ἀγίου Συνάδων κυρίου
κυρίου Νικοδήμου, καὶ τελευταῖον καλλωπισθεῖσα
ταῖς τῶν χαριτοβρύτων εἰκόνων τέτταρσι χαλκο-
γραφίαις τῶν ἀγίων, καὶ ὡς οἶόν τε εἰς τὸ ἐντελές
ἀχθεῖται, ἤδη δεύτερον σὺν Θεῷ ἀγίῳ τύποις καθ-
ρωτέροις καὶ ἐρυθροῖς χαρκατῆρσιν ἐκδίδεται, σπου-
δῆ μὲν καὶ ἀναλώμασι τοῦ ταπεινοῦ ποιητοῦ, ὅπως
διανέμηται δωρεάν τοῖς τε θεοῖς Ναοῖς τοῦ κυρίου
ἡμῶν καὶ τοῖς φιλομάρτυσι Χριστιανοῖς, ἐξαιρέτως
δὲ τοῖς ὁμωνύμοις τοῖς Ἁγίοις, ὑπὲρ τῆς τῶν πολ-
λῶν αὐτοῦ πλημμελημάτων ἀφέσεως καὶ τῆς μετὰ
δικαίων τῶν ψυχῶν τῶν γυνέων αὐτοῦ Σκαρλάτου
καὶ Αἰκατερίνης αἰωνίου ἀναπαύσεως. Ἐπιμελεῖται
δὲ καὶ ἐπιστάσις τοῦ πνευματικῆς ἐν Ἱερομονά-
χοις ἀγίου Ἀρχιμανδρίτου κυρίου κυρίου Καλλινί-
κου τοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης. Ἐν Λεῖψια, 7323,
ΖΤΚΓ'. — 1815. ΛΠΕ'. Ἐν τῷ τυπογραφίῳ
Βραχίτσκοφ καὶ Ἐρτελ. — Εἰς 4^{ον}.

36. Ἀκολουθία τοῦ ὁσίου καὶ θεοφόρου πατρὸς
ἡμῶν Νικάνορος τοῦ θαυματουργοῦ, τοῦ ἐν τῷ τοῦ
Καλλιστράτου ὄρει ἀσκήσαντος, ἧτις ψάλλεται ἐν
τῆ ζ' τοῦ Αὐγούστου μηνός τανὴν πρῶτον τύποις
ἐκδοθεῖσα δι' ἐξόδων τοῦ τιμιωτάτου, χρησιμωτά-
του καὶ ἐν πραγματευταῖς ἀρίστου κυρίου κυρίου
Δήμου Ἰωάννου Γολιοπούλου, τοῦ ἐκ τῆς χώρας
Καλλιανῆς, παρ' οὗ καὶ διὰ ψυχικὴν αὐτοῦ σωτη-
ρίαν καὶ μνημόστυνον αἰώνιον τῶν αὐτοῦ γυνέων ἀ-
φιερῶθη τῆ σεβασμιά μονῆ τοῦ Ἁγίου, τῆ ἐκονο-
μαζομένη Ζαβόρδα (ἧτις εὐρίσκεται ἐν τῆ ἐπαρ-
χίᾳ τῶν Γρεβενῶν), ἵνα παρέχωσιν αὐτὴν δωρεάν
αἱ ἐν αὐτῇ ἀτχούμενοι Πιτέρες τοῖς μετ' εὐλαθείας
καὶ πόθου ἐπικαλουμένοις τὴν Ἁγίον. Καρκύρα ἐν
τῆ τυπογραφίᾳ τῆς Διοικήσεως. 1817. — Εἰς 8^{ον}.
Σελ. 57.

37. Χριστιανικῆς διδασκαλίας μάθημα τμήμα-
τος γ'. Σύνοψις ἱερῆς Κατηχήσεως διὰ τ' ἀλληλοδι-
δαττόμενα παιδίκα ὑπὸ τῆς ἐπί τῆς προπαιδείας
Ἐπιτροπῆς. Ἐν Λεῖψια, ἐν τῆ τυπογραφίᾳ τοῦ Ὁρ-
φανοτροφείου. 1830. — Εἰς 8^{ον}. Σελ. 16.

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

Η ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΙΣ

περὶ τὰ μέσα τῆς ΙΣΤ' ἑκατονταετηρίδος.

—οοο—

Augusti Gislénii Busbequii omnia quae extant. Lugd. Bata-
vonum. De officina Elzeviriana. Anno 1633. Ἦτις
Αὐγερίου Γισλενίου Βυσεβίκ ἅπαντα τὰ σωζόμενα 1633.

—

Petri Gyllii, — De topographia Constantinopolensis, et de illius
Antiquitatibus. Libri Quatuor. Lugduni 1561. Ἦτις
Πέτρου Γυλλίου περὶ τοπογραφίης Κωνσταντινουπόλεως, καὶ περὶ
τῶν ἀρχαιοτήτων αὐτῆς. Βιβλία τέσσαρα, 1561.

—

Τὰ δύο ταῦτα συγγράμματα, ἀποβλέποντα τὴν
ἱστορίαν τοῦ ἡμετέρου ἔθνους, εἶναι ἄξια πολλῆς
μελέτης. Καθ' ὅλον τὸν δέκατον ἕκτον αἰῶνα ὀλί-
γαι εἰδήσεις ἔχομεν ἀπὸ ὁμογενεῖς συγγραφεῖς. Ὅ-
σοι, καθὼς οἱ ἀνώτεροι, κατέκησαν μεταξύ τῶν τότε
Γραικῶν, ἀναμνησκονται ἐνίοτε εἰς τὰ συγγράμ-
ματα αὐτῶν τὸν βαθμὸν τῆς παιδείας καὶ τὴν κα-
τάστασιν τοῦ ἔθνους. Καὶ τί εἶχον νὰ γράψωσι περὶ
ἔθνους, ἀπολέσαντος πρὸ ἐνός μὲν αἰῶνος τὴν πολι-
τικὴν αὐτοῦ αὐτονομίαν, πρὸ πολλῶν δὲ τὴν ἐλευ-
θερίαν τοῦ ἀγωγῆς; Τὰς ὀλίγαις τῶν ξένων περιη-
γητῶν σημειώσεις περὶ τοῦ ἔθνους καὶ τῆς παιδείας
αὐτοῦ, θεωρῶ πολυτίμους εἰς ἡμᾶς, διότι παραβάλλ-
οντες τὴν τότε πρὸς τὴν ἐναστώσαν αὐτοῦ κατά-
στασιν, μανθάνομεν εἰς πόσῃ ἀμάθειαν καὶ ἀναι-
σθησίᾳ εἶχε παρσύρει ἡμᾶς ὁ χρόνος. Πάντα τὸν
μὴ Ἑλληνα ἐκάλουν οἱ πατέρες ἡμῶν βάρβαρον ἡ-
μεῖς δὲ, οἱ πρὸ ὀλίγου ἀρχίσκοντες νὰ φωτιζώμεθα,
μὴ γινώμεθα κομπορρήμονες ἐνώπιον τῶσων πεπαι-
δευμένων ἔθνων, ἀλλ' ἄς κοπιώμεν ἐκπαιδευόμενοι
ἐν παιδείᾳ ἀληθεῖ καὶ φρόνῳ Θεοῦ. Πάντες οἱ με-
ριμνῶντες ὑπὲρ τοῦ ἔθνους δακρύζουν, ἀναγινώσκον-
τες τὰ περὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς πολυετοῦς ξεινοκρατίας,
τὴν παντελῆ λέγω ἀμάθειαν, τὴν δολιότητα καὶ
τὴν μεγίστην κακοήθειαν τοσάκις παρὰ τῶν ξένων
ἐκτραγωδηθείσας. Τοιούτους μᾶς ἐξεικόνιζον οἱ ξέ-
νοι ὅσοι χάριν προπατορικῆς εὐκλείας ἐπεσκέπτοντο
τὸν τόπον ἡμῶν, περιεργαζόμενοι μὲν τὰ εἰρήπια,
ἀλλὰ τοὺς ζῶντας ὅλους θεωροῦντες ὡς ἀναξίους
ἀπογόνους τῶν ἄλλοτε εὐκλείων Ἑλλήνων. Ἐπεθύ-
μουν τὸ ἔθνος ὅλον ν' ἀνεγίνωσκεν ἐξισορομένην τὴν
κτικὴν τῶν ξένων γνώμην περὶ ἡμῶν κατὰ τοὺς
δυστυχεῖς ἐκείνους χρόνους· τὸ μάθημα ἤθελεν εἶ-
σθαι σωτήριον, ἤθελε μᾶς παροτρύνει εἰς πλειοτέ-
ρους κόπους, εἰς πλειοτέραν πρὸς ἀλλήλους συμπά-
θειαν, καὶ κατχειγάζον τὰς ἐριδας ἤθελε παραιν-
ήσαι πάντας ἡμᾶς εἰς τὸ νὰ συνεργαζώμεθα μετ' ἀ-
κμαῆτος ζήλου πρὸς φωτισμὸν τοῦ ἔθνους. Τοιαύ-
την ὠφέλειαν παρέχουν αἱ ἱστορικαὶ αὐταὶ ἀναμνή-
σεις τῶν ἀλλογενῶν κατὰ τὴν δεκάτην ἕκτην ἑκα-
τονταετηρίδα. Μετὰ ταῦτα ἡ ἀναφεῖσα εἰς τὴν
Εὐρώπην θρησκευτικὴ ἀναμόρφωσις τοῦ Λουθήρου,
καὶ ἡ ἀκμάτος τῶν Ἰησοῦιτῶν ἐπιμέλειαι ν' ἀπο-

κτῆσωσιν εἰς τὴν Ἀνατολὴν ὅσα ἀπώλεσαν εἰς τὴν ἑσπερίαν Εὐρώπην, συνεκίνησαν τὸ ἔθνος, καὶ ἀνεφάνησαν πλείωτερα ἱστορικὰ ὑπομνήματα περὶ τοῦ Γραικικοῦ πληρώματος.

Ἀκράδαντον ἀντεστάθη ὀλόκληρον τὸ ἔθνος κατὰ τῶν ἀποστόλων τοῦ Πάπυ, καὶ ἡ πολυμαθεῖα καὶ ἡ ἀληθὴς γοητεία πολλῶν ἐλλογίμων Ἰησοῦϊτῶν δὲν ἰσχυρὰν νὰ σαλεύσωσιν αὐτὸ ἀπὸ τὴν πάτριον αὐτοῦ θρησκείαν. Ἡ ἐν Κωνσταντινουπόλει κατὰ τῶν Ἰησοῦϊτῶν πάλῃ τοῦ Γραικικοῦ κλήρου, περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΖ' αἰῶνος, εἶναι ὑπόμνημα ἱστορικόν, ἀξιὸν Ἑλληνας συγγραφέως. Συγχρόνως εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ὅπου εἶχον ἐμφωλεῖσαι τόσοι ἡγεμονίσκοι ξένοι, οἱ Ἰησοῦϊται εἰσερχόμενοι εἰς ποίμνας ἀνευ ἀγρόπνων ποιμένων, ἀπέσυραν ἀπὸ τὴν προπατορικὴν θρησκείαν πολλοὺς νησιώτας. Οἱ τότε πρέσβεις τῆς Γαλλίας, λαβόντες διὰ συνθήκης τὴν ὑπεράσπισιν τῶν καθολικῶν παντὸς γένους, ἐπροφύλακτον ἐνταυτῷ καὶ τοὺς ἀποστατοῦντας Ἀνατολικούς ἀπὸ τε τὰς ἀρχὰς τοῦ Γραικοῦ Πατριάρχου καὶ τὰς εἰρκτὰς τῶν Ὀθωμανῶν. Χάρις εἰς τὴν πρόθυμον ταύτην τῶν πρέσβεων ὑπεράσπισιν, πολλοὶ ἐγκληματῆται Γραικοί, λκινοὶ τε ἡ κληρικοί, ἀπέφυγαν πρὸς καιρὸν τῶν ἐγκλημάτων αὐτῶν τὴν δικαίαν τιμωρίαν.

Πολλῶν ἀγαθῶν πρόξενος εἰς τὸ ἔθνος ἔγινεν ἡ πάλῃ αὕτη· διότι ἡ πολυμαθεῖα τῶν Καθολικῶν ἀποστόλων, παρώξυνε τοὺς ἀντιπάλους Γραικοὺς εἰς πλειότεραν σπουδὴν, καὶ ἐξύπνισε καὶ τοὺς ληθαργοῦντας κληρικοὺς πρὸς πλειότεραν μελέτην τῆς πατρίου θρησκείας.

Ἀπὸ τὸν ΙΖ' αἰῶνα ἀννοοῦνται εἰς τὸ Γραικικὸν ἔθνος θεολογικά τινα συγγράμματα, ἐξηγητικὰ μᾶλλον ἢ πολεμικά, διότι οἱ συγγραφεῖς ἔγραφον μὲ φόβον καὶ μὲ προφανὲς σέβας κατὰ τῶν Καθολικῶν, τῶν ὁποίων ἡ πολιτεία εἰς τὴν Ἑλλάδα ὄλονεν περιστελλομένη, ἔπαυσε ὀλοτελῶς κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ ΙΗ' αἰῶνος. Τὰ συγγράμματα ταῦτα, κατ' ἐξοχὴν τὰ πρῶτα, ἀποσιωπῶντα τὰς δοξασίας τῶν ἐναντίων, ἐνίσχουν τὸ πλήρωμα, καὶ ἐσαφηνίζον τὰ δόγματα τῆς Ὀρθοδόξου ἐκκλησίας. Τὰ δὲ τῶν Καθολικῶν, τῶν ἡμετέρων πολυμαθέστερα καὶ ἐμθριθέστερα, εὐτυχῶς μᾶς ἐφύλαξαν ποικίλας γνώσεις περὶ τε τῶν κληρικῶν καὶ ὀλοκλήρου τοῦ ἔθνους ἡμῶν. Ἄν, εἰς τὴν ἀλληλομαχίαν ταύτην καὶ τὸν μανιώδη προσηλυτισμὸν, ἐκόρεσαν τὴν ψυχὴν τῶν οἱ Ἰησοῦϊται μὲ ὕβρεις καὶ πικρὰς κατὰ τῶν ἀπιστούντων Γραικῶν λοιδορίας, ὁ νοήμων Γραικὸς ἄς τὰ συγχωρήσῃ, συλλογιζόμενος τὴν ὠφελείαν τῶν πολυτίμων ἱστορικῶν μαθημάτων. Τοιαύτας ἐμπαθεῖς μαρτυρίας κατὰ τοῦ ἔθνους ὅλου καὶ τῆς ἀμαθείας αὐτοῦ, ἀποδίδω εἰς τὸν πολλάκις ἀκαρπὸν καὶ μάταιον προσηλυτισμὸν.

Ὀλόκληρον αἰῶνα πρὸ τῶν θρησκευτικῶν τούτων ἐρίδων κατόκησαν εἰς τὴν Ἀνατολὴν καὶ συνέζησαν μετὰ τῶν Γραικῶν δύο λόγιοι ἄνδρες, ἀνευ προλήψεων θρησκευτικῶν, ἀνευ πάθους κατὰ τῶν ἐγκαταίτων, ζητοῦντες νὰ φωτίσωσιν τὴν Εὐρώπην,

περὶ ἀρχόντων καὶ ἀρχομένων, καὶ τῶν σωζομένων τῆς ἀρχαιότητος λειψάνων. Ἱστορίαν μὴ περιμένη τις ἀπὸ τοιοῦτους περιγητὰς, ἀλλὰ τὰς συχνὰς αὐτῶν περικοπὰς καὶ διηγήσεις περὶ τῶν ἐθίμων, τοῦ χαρακτηῖρος καὶ τῆς μαθήσεως τοῦ τότε Γραικικοῦ λαοῦ συναρμολογοῦντες, δυνάμεθα νὰ διαφωτίσωμεν τὴν σκοτεινὴν καὶ ἀγνωστον κατάστασιν τοῦ ἔθνους ἀπὸ ἀλώσεως μέχρι τῆς σήμερον.

Πολλὰ τὰ πλεονεκτήματα τοιοῦτων συγγραφεῶν δὲν μέμφομαι ἀλλ' ἐπαινῶ πάντα Ἑλληνα, ζητοῦντα νὰ μάθῃ τὴν ἀληθειαν, ἀληθειαν πικρὰν εἰς ὅλους ἡμᾶς, τὴν τότε παρὰ πολλῶν περιγραφομένην παχυλὴν ἀμαθειαν ἡμῶν, τὴν οἰκτρὰν περικοπὴν τῶν τότε ζώντων μετὰ τῶν θανόντων προκατόχων, καὶ τὴν περὶ πᾶν καλὸν καὶ εὐγενὲς ἀναληψίαν τῶν Γραικῶν ὅθεν ἡ φροντίς μου νὰ ἐξιστορήσω ὅλα τὰ ἐν περὶ ὧν γραφόμενα καὶ ἀπὸ τοὺς δύο περικλεῖς συγγραφεῖς τοὺς ὁποίους ἀνωτέρω ὠνόμασα, εἰς ἄλλο δὲν ἀποβλέπει, εἰμὴ, ὡς εἶπα, εἰς τὸ νὰ παροτρυνώμεθα εἰς πλειότερον ζῆλον πρὸς φωτισμὸν τοῦ ἔθνους. Πλὴν τούτου, ἐν τῷ μέσῳ τοσούτης καταφορᾶς, περηγορία μεγίστη εἶναι ὅτι εἰς ὀλίγα ἔτη, μετὰ τὴν παλιγγενεσίαν ἡμῶν, συνάρσει τῆς θείας προνοίας, ἐγεύθημεν τὰ τῆς ἐλευθερίου παιδείας ἀγαθὰ, καὶ ἀναγεννηθέντες ἐλπίζομεν πλειότεραν πρόοδον, πρόοδον Ἑλληνικὴν καὶ ὄχι ξενίζουσαν, εὐδαιμονίαν εἰς τοὺς ἀγῶνας ἡμῶν ὀφειλομένην καὶ μὴ προσδοκωμένην παρ' ἄλλοτρίων.

Πρὸς σκοπεύσαν κατὰληψιν τῶν γραφομένων, περὶ τὸν σύντομον βιογραφίαν τῶν δύο τούτων συγγραφεῶν.

Αὐγέριος Γισλένιος, γνωστότερος ὑπὸ τὸ ὄνομα Βυσβέκ (1) ἀπὸ κωμόπολιν ὁμώνυμον τῆς Ὀλλανδίας, ὅπου ἦτο τοπάρχης ὁ πατὴρ αὐτοῦ, ἐγεννήθη εἰς τὴν Φλάνδραν τὸ 1522· ἐπεσκέρθη δὲ νέος ἐπὶ τὰ πλείωτερα πανεπιστήμια τῆς Εὐρώπης, καὶ τοσούτην φήμην ἀπέκτησεν, ὥστ' ἐνεκρίθη κατὰλληλος νὰ παμφθῇ εἰς Κωνσταντινούπολιν πρέσβης τοῦ αυτοκράτορος τῆς Γερμανίας Φερδινάνδου, πρὸς Σουλταῖνον τὸν Μέγαν. Ἡ ἀκαταμάχητος πορεία τῶν στρατευμάτων τοῦ μεγαλεπιδόλου τούτου Σουλτάνου, ἐφόδιζε τότε ἅπασαν τὴν Εὐρώπην, καὶ τὰ μικρὰ ὄμορα κράτη συνεκινούντο καὶ συνηγωνίζοντο ὅπως προφυλαχθῶσιν ἀπὸ τὴν πανωλεθρίαν ταύτην τῶν Τουρκικῶν ἐπιδρομῶν. Νουεχῆ ἄνδρα εὖσηκεν ὁ Φερδινάνδος· καὶ ἂν ὁ Βυσβέκ δὲν ἀπέκτησε παρὰ τοῦ Σουλτάνου ὅσα ἐπεθύμει ὁ κύριός του, καὶ ὅσα εἰς τὴν ἐν Κωνσταντινουπόλει δικαιοσύνην αὐτοῦ ἀδικαλείπτως ἐζήτηι, συνέτεινεν ὁμοῦ εἰς τὸ νὰ καταπράνῃ τὴν κατὰ τῶν Γερμανῶν δυσμένειαν τοῦ Ὀθωμανοῦ αυτοκράτορος. Χάρις εἰς τὴν εὐγενῆ καὶ διαλλακτικὴν αὐτοῦ συμπεριφορὰν μετὰ τῶν ἐν Τουρκίᾳ μεγιστάνων, ἀπελευθερώθησαν τινες Χριστιανοὶ αἰχμαλωτισθέντες εἰς πολλὰς μάχας καὶ

(1) Γράφεται Busbec, Bousbecq καὶ Bousb-que· ἀλλ' ἡ πρῶτη γραφὴ εἶναι ἡ συνθηστέρα.

ναυμαχίας (1). Ὁ Βυσβέκ ἔφθασεν εἰς Κωνσταντινούπολιν τὸ 1555 καὶ διέμεινε μέχρι τοῦ 1562, ἐξαιρουμένων μηνῶν τινῶν ἀπουσίας.

Μετὰ τὴν τελευταίαν αὐτοῦ ἐπάνοδον εἰς Γερμανίαν, τοιαύτην ὑπόληψιν ἀπέκτησεν ἕνεκα τῆς συνετῆς καὶ εὐτυχοῦς διεκπεραιώσεως τῶν ἐκκρεμῶν ὑποθέσεων, ὥστε ὠνόμασεν αὐτὸν διδάσκαλον τῶν τέκνων τοῦ ὀ διαδόχου τοῦ Φερδινάνδου, Μαξιμιλιανὸς ὁ Β'. Τὸ 1570 συνώδευσεν εἰς Γαλλίαν τὴν ἀρχιδούκισσαν Ἰσαβέλλαν, μνηστὴν τοῦ Κρόλου Θ', Βασιλέως τῆς Γαλλίας. Εἰς τὴν αὐτὴν ταύτην διέμεινε ὁ Βυσβέκ ἐπὶ τινα ἔτη ὡς ἀλλόρχης, καὶ ἐνταῦθα ἔγραψε τὰς πρὸς τὸν Ροδόφιλον Β'. ἐπιστολάς του. Ἐβδομηκοντούτης ἤδη, ἐζήτησεν ἄδειαν παρὰ τοῦ κυρίου του νὰ μεταβῇ εἰς τὴν πατρίδα του. Διερχόμενος δὲ διὰ τῆς Νορμανδίας, σπαρτατομένης τότε ἀπὸ ἐμφυλίου στάσεως, ἐνέπεσεν εἰς χεῖρας στρασιαστῶν. Ὁ ὀπλαρχηγός, ἐξετάσας τὰ διαβατήρια καὶ τ' ἄλλα ἔγγραφα τοῦ Βυσβέκ, ἐτιμώρησε τοὺς στρατιώτας, καὶ διὰ παντοίων τρόπων ἐπροσπάθησε νὰ ἐξιλεώσῃ τὸν προσβληθέντα ἀλλόρχην. Ἀλλ' ὁ Βυσβέκ, μεγίστην μεγαλοψυχίαν δεκνύων, ἀπεκρίθη, ἐνῶ κατεῖχτο ἀπὸ σφοδρότατον πυρετὸν ἕνεκα τοῦ κόπου καὶ τοῦ φόβου, ὅτι οὐδεμίαν ἱκανοποίησιν ἢ τιμωρίαν ζητεῖ, ἀλλ' ἡσυχίαν καὶ ἀνάπαυσιν. Μετεκομίσθη δὲ κατ' αἴτησίν του εἰς φίλου τινος πλησιόχωρον οἰκίαν, ὅπου καὶ ἐτελεύτησε τὸν Ὀκτώβριον τοῦ 1592 ἔτους.

Α. Γ. ΠΑΣΠΑΤΗΣ.

(Ἐπεταὶ συνέχεια.)

ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΕΝ ΙΑΠΟΝΙΑ.

(Ὅρα φυλλάδ. 193, σελ. 23.)

—600—

Εἶπομεν πῶς αἱ γυναῖκες θεωροῦνται καὶ πῶς διαγοῦσιν ἐν Ἰαπωνίᾳ· περίργον δὲ νὰ ἴδωμεν καὶ πῶς ἐνδύονται. Καθὰ λέγουσιν οἱ ἐπισκεφθέντες τὸ κράτος ἐκεῖνο οὐδαμοῦ, οὐδ' εἰς τὴν Εὐρώπην οὐδ' εἰς τὴν Ἀσίαν, τῶν γυναικῶν τὸ ἐνδύμα εἶναι παλυτελέστερον τοῦ τῶν Ἰαπωνίδων. Καὶ τὸ μὲν κεφαλοδέσιμον αὐτῶν φέρουσιν ἀτημελῶς, οὐχὶ ὀμῶς καὶ ἀκόμψως. Ἐν καιρῷ μὲν θέρους αἱ ἐσθῆτες αὐτῶν εἶναι λεπτοῦφέσταται καὶ διὰ κεντημάτων πεποικιλμένοι, ἐν ὄρᾳ δὲ χειμῶνος παχεῖαι καὶ θερμαί.

Τί δὲ πρὸ πάντων ἀποτελεῖ τὸν πλοῦτον, τὴν πολυτέλειαν καὶ τὴν χάριν τῶν Ἰαπωνίδων; ὁ μὲ

γας ἀριθμὸς τῶν ἐσθῆτων μὲ τὰς ὀποίας περιβάλλονται· ἀρχεται δὲ ὁ ἀριθμὸς οὗτος ἀπὸ τῆς πέμτης καὶ καταντᾷ μέχρι τῆς εἰκοστῆς. Ὅσαι κατὰ τύχην ἀναγνώσωσιν ἕως τῆς περιόδου ταύτης τὸ ἄρθρον μου, θέλουσι σκιρτήσαι ἀπὸ χαρᾶν ὡς ἀνακαλύσκται ἰσχυρότατον ἐπιχείρημα κατὰ τῶν ἀνηλεῶν κατηγοριῶν τῶν ἡμετέρων κριτολινῶν. Ἰδοῦ, θέλουσιν εἰπεῖ, ὅτι καὶ εἰς τὴν Ἰαπωνίαν αὐτὴν τὸ ὄραϊον φύλον ἐξογκοῦται καὶ φυσκόνεται ὅπως καὶ ἡμεῖς· φυσικὸν ἄρα καὶ ἀναγκαῖον τὸ γυναικεῖον φύσκωμα.

Συνομολογῶ, διότι καὶ εἰς ἐμὲ ἀρέσκουσιν αἱ κριτολίται. Ἴσως, ἂν καὶ τινες ἄνδρες ἔφερον τοιαύτας, ὑπὸ τὸν ὀλικὸν τούτων ὄγκον θὰ ἐκρύπτετο ὁ ἠθικὸς ὄγκος αὐτῶν· ἀλλὰ, κυρία μου, μὴ σπεύδετε· ἀναγνώσατε πρῶτον ὅλον τὸ ἄρθρον μου, καὶ ὕστερον ἐπιφέρετε συμπεράσματα. Ἡ ἡμετέρα κριτολίται, (ἐὰν ἔχετε μίαν μόνην) θέλει ὀλόκληρον ἱμπτιοθήκην διὰ νὰ φυλαχθῇ· ὑπ' αὐτὴν κρύβονται, ὡς ἐσχάτως ἐμάθομεν, καὶ ὀλόσωμοι στρατιῶται ἐπίλεκτοι μὲ ὀλην των, ἂν δὲν λανθάνω, τὴν πανοπλίαν. Θέλετε ὀμως ἀπορήσαι ὅταν μάθετε ὀτι τρεῖς καὶ τέσσαρας ἐσθῆτες ἰαπωνικὰς δύνανται τις νὰ κρύψῃ ἀξιόλογον ἐντὸς τοῦ στενωπάτου θυλακίου του· διότι τοσοῦτον εἶναι λεπταί, ὥστε ὀλαι ὀμοῦ δὲν ἔχουσιν οὔτε δύο ὀκάδων βάρους. Οὔτε τὰ λεπτότερα τῶν εὐρωπαϊκῶν ὀφασμάτων προσεγγίζουσι τὸ ἀερωδες, οὔτως εἰπεῖν, τῶν ἰαπωνικῶν. Ἡ πρώτη ὀλων τῶν ἐσθῆτων, ἐκεῖνη τὴν ὀποίαν φοροῦσι κατάσκαρα, ἐπέχει τόπον τοῦ ἀναποφεύκτου ἐνδύματος τῶν ἡμετέρων γυναικῶν, καὶ εἶναι μονοχρώματος, λευκῆ ἢ γαλανῆ. Δένονται δὲ σύμπασαι αἱ ἐσθῆτες αὐταὶ διὰ μιᾶς μόνης ζώνης πλατυτάτης καὶ πολλὰ μακρᾶς, δις τυλισσομένης περὶ τὸ σῶμα· διότι, ἀλλοίμονον ἐὰν λυθῇ ἢ ζώνη! . . . Ὀ κόμβος αὐτῆς γίνεται μεγάλος· καὶ αἱ μὲν ἄγαμοι ἔχουσιν αὐτὸν ὀπισθεν, αἱ δὲ ἔγγαμοι ἔμπροσθεν. Ἀλλὰ καὶ οἱ ἄνδρες φέρουσιν ζώνην, καὶ ἔμπήγουσιν εἰς αὐτὸν διάφορα πράγματα· γιαταγάρια, παραδείγματος χάριν (οἱ μεγιστᾶνες μάλιστα ἔμπήγουσι δύο), ῥιπίδιον, καπνοσύριγγα, σάκκον μὲ καπνὸν καὶ μίαν θήκην μὲ ἰατρικά. Αἱ ἐσθῆτες τῶν γυναικῶν καὶ τὸ ἐνδύμα τῶν ἀνδρῶν εἶναι ὀλάνοικτα εἰς τὸ στῆθος, καὶ ἐπομένως, ἐπειδὴ δὲν φοροῦσιν οὔτε λαίμοδέτην οὔτε τραχηλιάν, τὸ στῆθος φαίνεται ὀλον.

Ἐπειδὴ δὲ ὀμιλήσαμεν περὶ καπνοσύριγγος δὲν εἶναι περιττὸν νὰ εἴπωμεν ὅτι καὶ αὐταὶ αἱ γυναῖκες καπνίζουσιν εἰς τὴν Ἰαπωνίαν. Τὰς Ἰαπωνίδας μιμούμεναι ἐπ' ἐσχάτων τῶν ἡμερῶν καὶ αἱ Εὐρωπαϊκαὶ ἤρχισαν καὶ αὐταὶ νὰ καπνίζωσιν· ὀσυρμὸς οὔτος μετεφέρθη μάλιστα ὑπὸ τινῶν κομψοπροσῶν κυριῶν καὶ εἰς τὴν πρωτεύουσαν τῆς Ἐλλάδος· εὐτυχῶς ὀμως δὲν ἐρῶρίζωσεν.

Αἱ χεῖριδες τῶν ἐσθῆτων εἶναι πλατύταται, αἱ τῶν παρθένων μάλιστα ἐγγίζουσι σχεδὸν τὴν γῆν· ἢ δὲ οὐρὰ τῆς ἐξωτέρω, ὀσον εἶναι μικρὰ τόσον ἀποδεικνύει τὸν ὀψηλὸν βαθμὸν τῆς φερούσης.

(1) Εἰς τινα ἐπιστολὴν τοῦ Σουλεϊμᾶνου πρὸς τὸν Γερμανὸν εὐτοκράτορα, ἀναγινώσκομεν τ' ἀκόλουθα· Caeterum quosdam captivos, quos per Legatum vestrum dimitti petiistis, sine omni exactiōne auri vel argenti, libere ad vos redire permisimus, σελ. 462.